

W nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 7 (111) lipiec 2020

Polska wieś 2020

- raport o stanie

str. 8-9

Truskawki

- nowe odmiany

str. 10-11

KGW w Kudrowicach

- pomysłowe, przedsiębiorcze i zaangażowane!

str. 16

Spis treści

Aktualności

ebazarek

.....str. 3

Dbajmy o siebie

.....str. 3

Program

.....str. 4

Raport suszowy

.....str. 4

Specjalista doradza

Spis rolny

.....str. 5

Samorząd rolniczy

Działania izby rolniczej

.....str. 6-7

Temat numeru

Raport o stanie wsi

.....str. 8-9

Dobre praktyki w rolnictwie

Truskawki

.....str. 10-11

Świnie - hoduj z głową

.....str. 12-13

Ubezpieczajmy się u siebie

Bezpieczne gospodarstwo

.....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Jagoda kamczacka

.....str. 15

Smaki i pasje z regionu

KGW Kudrowice

.....str. 16

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja: Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama: Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: A. Siwik

Artykuł tematyczny str. 10-11

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące.

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie

www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź,
tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:

www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź
tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31,
www.izbarolnicza.lodz.pl, info@izbarolnicza.lodz.pl

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Piotr Kociołek Janusz Frydrychowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Bełchatów	511 124 504 bpbelchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbrzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Iwona Mamzer	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510 474 871 bplask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczyca	Zbigniew Marczak Krzysztof Ogórek	ul. Przedrynek 2, parter 99-100 Łęczyca	510 474 725 bpłeczyca@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Roman Wodzyński Waldemar Wojciechowski	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bpłowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Michał Owczarek Marcin Derach	ul. Beskidzka nr 124 91-610 Łódź, pok. 2	510 474 874 bplodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	Starostwo Powiatowe ul. Kwiatowa 1a 26-300 Opoczno, pok. C16	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Grzegorz Antoniewski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bpbabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Paweł Sikora Jarosław Gasiński	ul. 1 Maja 13/ 15 98-330 Pajęczno, pok. 14	510 474 813 bppajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Janusz Terka Szymon Bogusławski	Starostwo Powiatowe Al. 3 Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bpiotrkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Leszek Chmielecki	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bppoddębice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bpradomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Sylwester Libera Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bprawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	Starostwo Powiatowe Plac Wojewódzki 3 98-200 Sieradz, pok. 309	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Jacek Ossowicz Roman Rosiński	ul. Konstytucji 3 Maja 6 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Paweł Rochala	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 20	510 474 862 bptomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Krzysztof Wróbel Zbigniew Szkudlarek	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Adam Ciećka	ul. Waryńskiego 14 98-400 Wieruszów	510 474 804 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycza 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź ul. Swojska 4	42/640-68-53, 640-68-54 lodz@tuw.pl
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski ul. Kostromska 37	44/649-69-29, 649-69-80 piotrkowtrybunalski@tuw.pl
Oddział w Bełchatowie	97-400 Bełchatów ul. Wojska Polskiego 27 A	44/633-01-03 belchatow@tuw.pl
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Jagiellońska 4	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Oddział w Łowiczu	99-400 Łowicz ul. Zduńska 51	46/837-00-79 lowicz@tuw.pl
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno ul. Zduńska 9	24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 leczycza@tuw.pl
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

ebazarek - ułatwienie sprzedaży i zakupu produktów rolnych

Polski ebazarek to innowacyjne przedsięwzięcie realizowane pod patronatem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jest to platforma internetowa, która umożliwia producentom rolnym bezpłatne zamieszczanie ofert sprzedaży żywności oraz promocję produktów wytworzonych w gospodarstwach rolnych.

Działanie ma na celu ułatwienie sprzedaży oraz zakupu produktów pochodzących od lokalnych producentów również w czasach zagrożenia epidemiologicznego.

Ma promować krótkie łańcuchy dostaw oraz wspierać producentów rolnych przy zbywaniu produktów nieprzetworzonych oraz przetworzonych. Beneficjentami polskiego ebazarku są rolnicy oraz konsumenci końcowi, którzy poszukują produktów zdrowych, świeżych i powstałych w wyniku produkcji według tradycyjnych receptur oraz tradycyjnych metod wytwarzania, jak również produkowanych w systemach jakości.

Zamieszczenie oferty sprzedaży produktów na portalu jest bezpłatne. Warunkiem dodania ogłoszenia jest posiadanie statusu producenta rolnego, producenta i przetwórcy regionalnej i ekologicznej żywności, Koła Gospodyń Wiejskich, twórcy rękodziela ludowego, hodowcy, usługodawcy usług rolniczych, sprzedawcy maszyn i urządzeń rolniczych.

Należy podkreślić, że regulamin serwisu ebazarek wymaga, aby producenci oferujący produkty żywnościowe byli

zarejestrowani w wybranej formie działalności i nadzorowani przez służby weterynaryjne lub sanitarne.

Użytkownikiem portalu może być każda osoba fizyczna chcąc dokonać zakupu towarów zamieszczonych w ofercie ebazarku. W celu wyszukania wybranego produktu bądź usługi na stronie www.polskiebazarek.pl klient powinien wybrać z interaktywnej mapy Polski interesujący go obszar, co umożliwi wyświetlenie ofert w danym województwie. Organizacją regionalnych ebazarków zajmują się wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego.

Różnorodność ofert zamieszczanych na portalu przyczynia się do atrakcyjności serwisu. Oferowane produkty pogrupowane są w grupy towarowe. Na regionalnych stronach ebazarku znaleźć można min. oferty sprzedaży owoców, warzyw, wędlin, przetworów owocowo-warzywnych oraz produkty nabiałowe i zbożowe. Uzupełnieniem są oferty usług rolniczych, sprzedaży zwierząt hodowlanych, a także materiałów siewnych i sadzeniakowych. Ponadto oferty zawierają informacje o sprzedawcy towaru, cenie oraz możliwości wysyłki, dowozu do klienta lub konieczności odbioru osobistego.

Hasło portalu „Cudze chwalicie, swoje poznajcie” ma podnosić świadomość ludzi oraz zwracać uwagę na wysoką jakość produktów pochodzących od polskiego producenta i tym samym zachęcić do zakupów i spierania lokalnego rolnictwa oraz przedsiębiorczości.

Źródło: CDR

Dbajmy o siebie – kluczowe zasady bezpieczeństwa

Walczyliśmy z koronawirusem – pomóż nam w tym i Ty! Żebyśmy wszyscy zatrzymali rozprzestrzenianie się epidemii, musimy stosować się ściśle do konkretnych zaleceń.

OGRANICZENIA W PRZEMIESZCZANIU SIĘ

2 metry – minimalna odległość między pieszymi

Wprowadzamy obowiązek utrzymania co najmniej 2-metrowej odległości między pieszymi.

Wyłączeni z tego obowiązku są:

- rodzice z dziećmi wymagającymi opieki (do 13. roku życia),
- osoby wspólnie mieszkające lub gospodarujące,
- osoby niepełnosprawne, niemogące się samodzielnie poruszać, osoby z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego i ich opiekunowie,
- osoby, które zasłaniają usta i nos.

ZASŁANIANIE UST I NOSA W MIEJSCACH PUBLICZNYCH

KONDOLENCJE

Panu Januszowi Terce

Przewodniczącemu Rady Powiatowej IRWŁ

w Piotrkowie Trybunalskim

wyrazy szczerego współczucia

z powodu śmierci

OJCA

składa Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

oraz Członkowie Rady Powiatowej IRWŁ

w Piotrkowie Trybunalskim

Obowiązek dotyczy: noszenia maseczek lub innego rodzaju zasłaniania ust i nosa w sytuacji, gdy nie można zachować 2-metrowej odległości od innych.

Na czym polega? Usta i nos musisz zasłonić w przestrzeni otwartej, gdy nie masz możliwości zachowania 2 metrów odległości od innych, a także w przestrzeni zamkniętej – np. w sklepach, w komunikacji zbiorowej.

Maseczkę trzeba wciąż obowiązkowo nosić m.in.:

- w autobusie, tramwaju i pociągu,
- w samochodzie osobowym, jeśli jedziesz z kimś, z kim nie mieszkasz na co dzień,
- w sklepie, banku, na targu i na poczcie,
- w kinie i teatrze,
- u lekarza, w przychodni, w szpitalu, salonie masażu i tuteażu,
- w kościele, w szkole, na uczelni
- w urzędzie (jeśli idziesz załatwić jakąś sprawę do urzędu) i innych budynkach użyteczności publicznej.

Dodatkowe miejsca, w których będzie trzeba zasłaniać usta i nos, określi Główny Inspektorat Sanitarny.

Wyjątki. Gdzie nie trzeba zakrywać ust i nosa?

- W restauracji lub barze – gdy zajmiesz miejsce przy stole i jesz lub pijesz.
- W pracy – jeśli nie masz styczności z osobami z zewnątrz (np. podczas obsługi klientów i interesantów).

Obowiązuje do: odwołania.

Źródło: www.gov.pl/web/koronawirus/aktualne-zasady-i-ograniczenia

Szanowni Państwo,

Zapraszam do lektury lipcowego wydania miesięcznika Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego *W NOWEJ ROLI*. W tym numerze publikujemy raport *Polska Wieś 2020*. Tegoroczny raport odpowiada między innymi na to, jakie są trendy demograficzne, ekonomiczne i społeczne na obszarach wiejskich, co dzieje się na wsi i jak zmienia się sytuacja w naszym rolnictwie, jak członkostwo w UE zmieniło polską wieś, a także jakie są wybory polityczne mieszkańców wsi. Na stronach 8 i 9 tego wydania przedstawiamy Państwu najważniejsze wnioski z tego raportu, sformułowane na podstawie bogatego materiału analitycznego.

Sezon na truskawki z roku na rok jest coraz dłuższy i coraz więcej odmian jest wpisywanych do Krajowego Rejestru. Odmiana, dobrze dobrana do określonych warunków środowiska, umożliwia uzyskanie dużego plonu owoców wysokiej jakości, a to ma znaczenie dla opłacalności uprawy. Odmiany truskawek najlepiej rosną i owocują w tych warunkach, w których je wyhodowano. Polecam Państwu opracowanie na ten temat, przygotowane przez Panią Halinę Topór zastępcę Dyrektora SDOO Sulejów, Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Masłowicach. Artykuł zatytułowany „*Jagoda na ziemi, jagoda na słomie*” publikujemy na stronach 10 i 11.

Szanowni Państwo, od 1 lipca można składać wnioski z programu „*Moja Woda*”. Susza będzie powracać, więc warto mądrze gospodarować wodą. Mikroinstalacje wodne to prosty sposób na retencję deszczówki. W ramach tego programu, można uzyskać nawet 5 tys. dofinansowania, więcej informacji na ten temat znajdziecie Państwo na stronie 4 naszego miesięcznika.

Dromis Tour Nagłowski

Prezes Izby Rolniczej Województwa
Łódzkiego

Od 1 lipca można składać wnioski z programu „Moja Woda”

Susza coraz bardziej daje nam się we znaki. Warto mądrze gospodarować wodą, m.in. za pomocą programu Moja Woda - Mikroinstalacje wodne to prosty sposób na retencję deszczówki. Dzięki nim zaoszczędzonych zostanie milion metrów sześciennych wody rocznie.

Moja Woda – wsparcie działań realizowanych przez partnerów zewnętrznych

Dotyczy przedsięwzięcia, które doprowadzą do zatrzymywania wody opadowej w obrębie nieruchomości objętej przedsięwzięciem, w efekcie czego wody opadowe lub roztopowe z nieruchomości nie będą odprowadzane poza jej teren (np. do kanalizacji bytowo-gospodarczej, kanalizacji deszczowej, kanalizacji ogólnospławnej, rowów odwadniających odprowadzających poza teren nieruchomości, na tereny sąsiadujące, na ulice, place itp.).

Cel programu

Program ma na celu ochronę zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi

zielono-niebieskiej infrastruktury.

Koszty kwalifikowane

· zakup, montaż, budowa, uruchomienie, instalacji takich jak:

· przewody odprowadzające wody opadowe zebrane z rynien, wpustów do zbiornika nadziemnego; podziemnego, otwartego lub zamkniętego, szczelnego lub infiltracyjnego;

· instalacji rozsączającej, zbiornik retencyjny nadziemny, podziemny, otwarty lub zamknięty, szczelny lub infiltracyjny;

· elementy do nawadniania lub innego wykorzystania zatrzymanej wody;

· pozwalających na zagospodarowanie wód opadowych lub roztopowych na terenie nieruchomości objętej przedsięwzięciem.

Okres kwalifikowalności:

od 01.06.2020 r. do 30.06.2024 r.

Warunki dofinansowania:

1) zakres rzeczowy objęty wnioskiem o dofinansowanie nie może być przedmiotem dofinansowania w innym rozpatrywanym lub zaakceptowanym wniosku w ramach Programu priorytetowego „Moja Woda”, ani jakiegokolwiek innego programu NFOŚiGW i WFOŚiGW;

2) dofinansowanie nie może być udzielone na przedsięwzięcia lub elementy przedsięwzięcia sfinansowane lub realizowane z innych środków publicznych, którego sumaryczna kwota dofinansowania ze wszystkich źródeł przekracza 100% kosztów kwalifikowanych;

3) dofinansowanie może być udzielone beneficjentom końcowym pod warunkiem, że instalacje objęte przed-

sięwzięciem oraz zatrzymana woda opadowa nie będą wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu unijnego prawa konkurencji, w tym działalności rolniczej;

4) realizacja przedsięwzięcia musi być zgodna z przepisami prawa, a zastosowane urządzenia i materiały muszą być dopuszczone do stosowania na rynku polskim;

5) okres trwałości przedsięwzięcia - 3 lata od daty jego zakończenia ;

6) w okresie trwałości przedsięwzięcia beneficjent końcowy zobowiązany jest do zachowania całości dokumentacji związanej z projektem i eksploatacji instalacji zgodnie z przeznaczeniem.

Terminy i sposób składania wniosków

Od 1.07.2020 r. Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) prowadzić będą nabór w trybie ciągłym.

Formy dofinansowania

· dotacja, lecz nie więcej niż 80% kosztów kwalifikowanych instalacji wchodzących w skład przedsięwzięcia i nie więcej niż 5 tys. zł na jedno przedsięwzięcie.

Beneficjenci

· osoby fizyczne będące właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, z wyłączeniem nieruchomości, dla której udzielono już dofinansowania z Programu Moja Woda

Więcej informacji na stronie www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/moja-woda/

Źródło: www.nfosigw.gov.pl

Raport suszowy IUNG nr 3

Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach opublikował kolejny raport dotyczący wartości klimatycznego bilansu wodnego dla wszystkich 2477 gmin Polski oraz w oparciu o kategorię gleb określił w tych gminach aktualny stan zagrożenia suszą rolniczą. Najgorzej jest w woj. zachodniopomorskim, lubuskim i w Wielkopolsce.

W trzecim okresie raportowania tj. od 11 kwietnia do 10 czerwca 2020 roku średnia wartość Klimatycznego Bilansu Wodnego (KBW), na podstawie którego dokonwana jest ocena stanu zagrożenia suszą była ujemna, wyniosła -47 mm. W analizowanym okresie sześciodekadowym wartość KBW uległa zwiększeniu o 28 mm w stosunku do poprzedniego okresu (1 IV-31 V) oraz o 53 mm w stosunku do pierwszego okresu raportowania (21 III-20 V).

Największy deficyt wody w okresie od 11 kwietnia do 10 czerwca br. wynoszący od -160 do 179 mm notowano na obszarze:

Pobrzeża Szczecińskiego (Uznam, Wolin, Wybrzeże Trzebiatowskie, Równina Goleniowska),

Pojezierza Poznańskiego,

Wzniesień Zielonogórskich.

Na tych terenach nastąpiło obniżenie KBW w stosunku do poprzedniego okresu od -10 do -20 mm. Duże niedobory wody od -120 do -160 mm wystąpiły w zachodniej części Pojezierza Pomorskiego oraz Wielkopolskiego. Na dużym obszarze kraju niedobór wody wynosił od -70 do -119 mm.

Najwyższe wartości KBW (najmniejsze niedobory wody) notowano na obszarach Pogórza Karpackiego, Beskidów Zachodnich, Niziny Podlaskiej oraz w połu-

dniowej części Pojezierza Mazurskiego. Na tych terenach KBW wynosił od -50 do -119 mm.

W wyniku występujących warunków wilgotnościowych w obecnym okresie raportowania, stwierdzono wystąpienie suszy rolniczej na obszarze Polski.

Susza notowana jest w uprawach:

- Zbóż jarych,
- Zbóż ozimych,
- Truskawek,
- Krzewów owocowych,
- Drzew owocowych.

Susza rolnicza występuje na terenie województw:

- Lubuskiego,
- Zachodniopomorskiego,
- Wielkopolskiego,
- Kujawsko-pomorskiego,
- Łódzkiego,
- Dolnośląskiego,
- Warmińsko-mazurskiego,
- Lubelskiego,
- Pomorskiego,
- Podlaskiego,
- Opolskiego.

Pełną treść komunikatu można znaleźć na stronie www.susza.iung.pulawy.pl/komentarz/2020,03/

Opracowano na podstawie IUNG Puławy

Źródło: CDR

POWSZECHNY SPIS ROLNY 1.09.-30.11.2020

Spiszmy się,
jak na rolników
przystało!

Od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu na 1 czerwca 2020 r. na terenie kraju zostanie przeprowadzony Powszechny Spis Rolny 2020. Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy, a użytkownicy gospodarstw rolnych są zobowiązani do udzielania dokładnych, wyczerpujących i zgodnych z prawdą odpowiedzi. Wyniki spisu rolnego najlepiej opisują obraz polskiego rolnictwa i służą władzom lokalnym do podejmowania trafnych strategicznych decyzji opartych na analizie danych.

Zgodnie z ustawą, statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Wypełnienie tego zobowiązania gwarantuje m.in. realizacja spisów rolnych, których wyniki pokazują obraz polskiego rolnictwa.

Kogo obejmuje spis

Spisem objęte są wszystkie gospodarstwa rolne w Polsce prowadzone przez:

- osoby fizyczne (w gospodarstwach indywidualnych) o powierzchni minimum 1 ha, bądź poniżej 1 ha użytków rolnych, w tym nieposiadające użytków rolnych, prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję rolną o skali określonej progami, których wielkość jest określona w załączniku nr 1 do ustawy,
- osoby prawne,
- jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Dane zbierane w ramach spisu

Wykaz danych zbieranych w ramach spisu rolnego został określony w załącznikach nr III i IV do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2018/1091 oraz w załączniku nr 2 do ustawy o powszechnym spisie rolnym w 2020 r.

W spisie rolnym zostanie zadane szereg pytań pogrupowanych w działy dotyczące cech identyfikacyjno-adresowych użytkownika i jego gospodarstwa rolnego, użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, nawożenia, środków ochrony roślin, pogłowia zwierząt gospodarskich, budynków gospodarskich, maszyn i urządzeń rolniczych, działalności gospodarczej, struktury dochodów oraz aktywności ekonomicznej.

Sposób przekazywania danych

Użytkownik gospodarstwa rolnego w ramach spisu rolnego może przekazać dane w formie:

- samospisu internetowego przeprowadzanego za pośrednictwem interaktywnej aplikacji dostęp-

nej na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego lub

- wywiadu telefonicznego przeprowadzanego przez rachmistrza spisowego
- bezpośredniego wywiadu przeprowadzanego przez rachmistrza spisowego

Użytkownik gospodarstwa rolnego, który nie dokona samospisu internetowego albo nie przekaze danych w formie wywiadu telefonicznego, nie może odmówić przekazania danych w formie bezpośredniego wywiadu.

Dla wszystkich, którzy nie będą mieli dostępu do Internetu, gminne biura spisowe zapewnią punkt spisowy, gdzie każdy mieszkaniec będzie mógł wypełnić obowiązek spisowy.

Spis rolny zostanie przeprowadzany z wykorzystaniem bezpiecznych technologii informatycznych i komunikacyjnych, za pomocą systemu teleinformatycznego spełniającego wymagania bezpieczeństwa w sposób gwarantujący poufność, integralność i dostępność informacji z uwzględnieniem ich autentyczności, rozliczalności, niezaprzeczalności i niezawodności.

W związku z zaistniałą sytuacją w kraju, spowodowaną rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, zmianie mogą ulec metody realizacji spisu rolnego. Ostateczna decyzja o warunkach organizacyjnych spisu w terminie wynikającym z ustawy o Powszechnym Spisie Rolnym, będzie podjęta przez Centralne Biuro Spisowe.

Ochrona danych zebranych w ramach spisu

Stosowane przez statystykę publiczną narzędzia oraz procedury w zakresie bezpieczeństwa zapewniają całkowitą ochronę gromadzonych informacji. Wszystkie dostarczone przez respondentów dane, objęte są tajemnicą statystyczną, co oznacza, że będą należycie i starannie zabezpieczone i nie zostaną nikomu ujawnione.

Osoby wykonujące prace spisowe są obowiązane do przestrzegania tajemnicy statystycznej. Przed przystąpieniem do pracy rachmistrzowie są pouczeni o istocie tajemnicy statystycznej i sankcjach za jej niedotrzymanie. Następnie na ręce właściwego komisarza spisowego składają pisemne przyrzeczenie następującej treści: „Przyrzekam, że będę wykonywać swoje prace na rzecz statystyki publicznej z całą rzetelnością, zgodnie z etyką zawodową statystyka, a poznane w czasie ich wykonywania dane jednostkowe zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich.”

Administratorem danych osobowych zebranych w ramach prac spisowych jest Prezes GUS. W związku z przetwarzaniem danych osobowych, w celu przeprowadzenia spisu rolnego przez służby statystyki publicznej nie będą miały zastosowania artykuły: 15, 16, 18 i 21 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. dotyczącego przetwarzania danych osobowych. Oznacza to, że w przypadku przetwarzania danych osobowych w spisie rolnym osoba, której dane są przetwarzane nie będzie mogła korzystać z prawa: dostępu do przekazanych danych, do sprostowania przekazanych danych, do ograniczenia przetwarzania przekazanych danych oraz prawa do sprzeciwu.

Struktura aparatu spisowego

Realizacją spisu rolnego kierują kolejno:

- Centralne Biuro Spisowe (CBS):
 - Generalny Komisarz Spisowy – Prezes GUS, dr Dominik Rozkrut,
 - Zastępca Generalnego Komisarza Spisowego – Dyrektor Centralnego Biura Spisowego (CBS) – dr Janusz Dygaszewicz,
 - Wojewódzkie Biuro Spisowe (WBS):
 - Wojewódzki Komisarz Spisowy – Wojewodowa,
 - Zastępca Wojewódzkiego Komisarza Spisowego – właściwy miejscowo dyrektor urzędu statystycznego,
 - Gminne Biuro Spisowe (GBS):
 - Gminny Komisarz Spisowy – wójt, burmistrz, prezydent,
 - Zastępca Gminnego Komisarza Spisowego – osoba wyznaczona przez Gminnego Komisarza Spisowego

Podstawa prawna oraz cel spisu

Obowiązek realizacji spisów nakłada na państwa członkowskie Unii Europejskiej rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/1091 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zintegrowanych statystyk dotyczących gospodarstw rolnych oraz uchylenia rozporządzeń (WE) nr 1166/2008 i (UE) nr 1337/2017 (Dz. Urz. L 200 z 07.08.2018, str. 1). Jednocześnie obowiązek ten wynika z rekomendacji FAO, zawartych w dokumencie pt. Światowy program spisów rolnych rundy 2020 r. Krajową podstawą prawną realizacji spisu rolnego jest ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o powszechnym spisie rolnym w 2020 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1728).

Więcej informacji na temat spisu można uzyskać na stronie internetowej www.rolny.spis.gov.pl

Działania izby rolniczej - czerwiec 2020

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWiL Powiatu Łaskiego

Część merytoryczna

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wyraża na wniosek gmin opinie w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze.

W dniu 1 czerwca 2020 r. w związku z trudnym początkiem wegetacji roślin oraz wystąpieniem wiosennych przymrozków na terenie województwa łódzkiego (szczególnie powiatu rawskiego, łaskiego, skierniewickiego) w maju 2020 roku (dochodzących nawet do -7 stopni Celsjusza) w uprawach sadowniczych (wiśnie, jabłonie, grusze, śliwy, porzeczki, truskawki) oraz w uprawach ziemniaków i kukurydzy, w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego i na wniosek rolników-sadowników, Prezes IRWiL Bronisław Węglewski wystosował pismo do Wojewody Łódzkiego Tobiasza Bocheńskiego z prośbą o podjęcie działań mających na celu uruchomienie procedur związanych z szacowaniem szkód.

W dniu 8 czerwca 2020 r. otrzymaliśmy odpowiedź na wniosek (zgłoszony przez IRWiL) w sprawie terminu składania wniosków o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi poinformowało, że termin ten nie ulegnie wydłużeniu.

W dniu 10 czerwca 2020 r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Bronisław Węglewski - Prezes IRWiL, mając na uwadze liczne wnioski zgłaszane przez członków Rad Powiatowych IRWiL w Rawie Mazowieckiej oraz Powiatu Łódzkiego-Wschodniego wystosował wniosek do Wiktora Szmulewicza - Prezesa KRIR z prośbą o podjęcie działań mających na celu zabezpieczenie środków finansowych na działania pomocowe dla rolników, których gospodarstwa ucierpiały w wyniku gradobicia. W dniu 7 czerwca 2020r. na terenie gminy Kolaszki i terenie powiatu rawskiego przeszła burza gradowa, która wyrządziła znaczne szkody w uprawach rolnych (zbożach, kukurydzy, roślinach strączkowych, roślinach okopowych) oraz w uprawach sadowniczych (wiśnie, jabłonie, grusze, śliwy, porzeczki, truskawki). Wsparcie finansowe dla rolników z terenów poszkodowanych pozwoliłoby, choć w części zrekompensować dochody utracone wskutek wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

W dniu 16 czerwca 2020 r. została przesłana ankietą do NIK – Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji w sprawie przeciwdziałania nieuczciwemu wykorzystaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi.

W dniu 17 czerwca 2020r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jan Krzysztof Ardanowski ogłosił wypłatę ostatniej transzy pomocy suszowej za rok 2019. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego występowała w tej sprawie do KRIR w związku z docierającymi sygnałami od rolników.

W dniu 17 czerwca 2020 r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Bronisław Węglewski - Prezes IRWiL wystosował wniosek do Wiktora Szmulewicza -

Prezesa KRIR z prośbą o podjęcie działań mających na celu ustalenie ceny minimalnej owoców miękkich.

W dniu 25 czerwca 2020 r. w związku z licznymi sygnałami od rolników z terenu powiatu tomaszowskiego (m.in. z gminy Budziszewice), dotyczącymi wystąpienia w ostatnim czasie nawalnych i ulewnych deszczy powodujących duże straty w uprawach rolnych szczególnie w zbożach, Bronisław Węglewski - Prezes IRWiL w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego zaapelował do Tobiasza Bocheńskiego - Wojewody Łódzkiego o podjęcie działań mających na celu możliwość uruchomienia procedur związanych z szacowaniem szkód.

W omawianym okresie Zarząd IRWiL wydał opinie do projektu:

- rozporządzenia MRiRW w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenieniu się agrofaga *Fusarium circinatum* Nirenberg O'Donnell;
- rozporządzenia MRiRW w sprawie określenia wysokości i sposobu uiszczania opłat za przeprowadzenie czynności kontrolnych i badań laboratoryjnych nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „Nawóz WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin;
- rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego;

Szanowni Rodzice i Opiekunowie!

Ten rok jest wyjątkowy dla wszystkich, zarówno dla dorosłych jak i młodszych mieszkańców wsi. Sytuacja epidemiologiczna spowodowała, że dzieci przez kilka miesięcy nie uczęszczali do szkół. W związku z tym nie prowadziliśmy w szkołach z terenów wiejskich działań skierowanych do dzieci na temat bezpiecznej zabawy i przebywania w gospodarstwie rolnym.

Z uwagi na zbliżający się okres nasilonych prac żniwnych zwracamy się do Państwa z gorącym apelem:

Każdego roku dzieci przebywające w gospodarstwie rolnym są narażone na utratę zdrowia, a nawet życia. Chrońmy nasze domy i rodziny, a w szczególności najmłodszych mieszkańców wsi przed nieszczęściem! Zróbmy wszystko, by czas wzmoczonej pracy w rolnictwie upłynął bez kolejnych wypadków i tragedii, których ofiarami stałyby się dzieci. Dzieje się tak najczęściej z powodu braku wyobraźni i odpowiedzialności, ale też pośpiechu, nieuwagi i zmęczenia dorosłych.

Zwracamy się do wszystkich rodziców i opiekunów o zapewnienie dzieciom bezpiecznych warunków spędzania wolnego czasu na wsi.

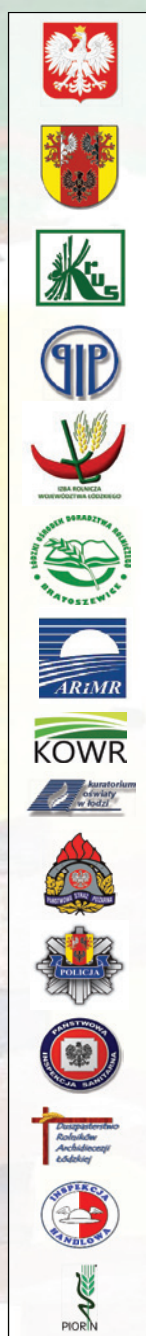
Apelujemy o niepowierzanie dzieciom prac, które przerastają ich siły i możliwości. Nawet najprostsze czynności mogą okazać się niebezpieczne dla zdrowia i życia, jeśli wykonywane są nieprawidłowo.

Dbajmy o bezpieczeństwo dzieci w gospodarstwie rolnym!

Zachęcamy Państwa do podnoszenia wiedzy na temat zasad BHP w rolnictwie i prosimy, byście motywowali również swoje pociechy do zdobywania tej wiedzy za pomocą zdalnych środków komunikacji. Kilka miesięcy prowadzenia zajęć szkolnych w tej formie doskonale przygotowało dzieci do poszukiwania ciekawych informacji w Internecie. Zarówno na stronie internetowej KRUS, jak i Państwowej Inspekcji Pracy, dostępne są materiały multimedialne w formie filmów, broszur i kursów e-learningowych. Dzięki temu przyswajanie wiedzy może odbywać się w domu, w sposób przystępny i atrakcyjny dla dzieci, a zarazem bezpieczny.

Członkowie Wojewódzkiej Komisji do spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Rolnictwie przy Okręgowym Inspektorze Pracy w Łodzi

Łódź, czerwiec 2020 r.

- rozporządzenia MRiRW w sprawie stawek opłat pobieranych za przeprowadzenie kontroli urzędowych oraz świadczenie usług przez GIORiN oraz wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa w zakresie środków ochrony roślin;

Posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ

Decyzją Prezesa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego – Bronisława Węglewskiego, **od 15 czerwca 2020 roku** Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego wznowiła posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ.

W omawianym okresie **odbyły się 3 posiedzenia** Rad Powiatowych IRWŁ (w dniu 17.06.2020 r. w Łasku, w dniu 29.06.2020 r. w Brzezinach, w dniu 30.06.2020 r. w Zgierzu). Delegaci rozmawiali o trudnej sytuacji w rolnictwie. **Natomiast przedstawiciele instytucji sektora rolnego przekazali informacje m.in. na temat dopłat bezpośrednich, wypłaty wniosków suszowych za rok 2019, zadań realizowanych przez WIORiN.**

Konferencje, targi

W dniu 25 czerwca 2020r. Dyrektor Biura IRWŁ – Jerzy Kuzański uczestniczył w kolejnym posiedzeniu Zespołu PDO w Sulejowie. Podczas spotkania zostały przedstawione i omówione wyniki porejestrowych do-

Uczestnicy pokazów polowych na poletkach doświadczalnych SDOO w Sulejowie

świadczeń odmianowych w województwie łódzkim dotyczących zbóż ozimych, jarych, rzepak ozimy, kukurydza, ziemniak, soja, groch siewny, bobik, łubin żółty, łubin wąskolistny. Również w tym dniu odbyły się pokazy polowe. Największym zainteresowaniem cieszyły się poletka doświadczalne z roślinami bobowatymi.

Zmiana adresu siedziby IRWŁ

Z dniem 15 czerwca 2020 r. siedziba Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego znajduje się przy ul. Beskidzkiej numer 124, 91-610 Łódź.

Inna działalność IRWŁ

- Biura Powiatowe Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego prowadzą nabór rolników na szkolenia dla użytkowników profesjonalnych z zakresu stosowania środków ochrony roślin. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z miejscowym Biurem Powiatowym IRWŁ.

- Wzorem lat ubiegłych, również w tym roku pracownicy Biur Powiatowych IRWŁ pomagali rolnikom przy wypełnianiu wniosków o dopłaty bezpośrednie na rok 2020 oraz wniosków o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.

- Delegaci Rad Powiatowych IRWŁ na wniosek gmin uczestniczą w pracach komisji ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.

- Bezpłatna publikacja Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego miesięcznik „W NOWEJ ROLI” trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego udziela bezpłatnie porad prawnych dla rolników.

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl

Beata Rzewuska

Specjalista ds. organizacji rynków rolnych i szkoleń

Doradca rolno-środowiskowy

Apel w sprawie ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym

Rolnicy oraz osoby wykonujący prace w gospodarstwie rolnym narażeni są na szereg niebezpiecznych czynników - obsługa maszyn i urządzeń, zwierząt, stosowanie środków ochrony roślin niosą ze sobą ryzyko dla zdrowia i życia. Potwierdzają to ostatnie tragiczne wypadki w kraju.

Dlatego też apeluję do Was – Koleżanki i Koledzy o szczególną ostrożność w wykonywanej przez Was pracy. Możemy zmniejszyć prawdopodobieństwo wystąpienia tych problemów, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Bądźmy ostrożni, nie śpieszmy się oraz i identyfikujemy zagrożenia w pracy na roli.

Zapobieganie wypadkom jest kwestią przestrzegania prostych zasad, które nie wymagają angażowania dużych nakładów finansowych. Tylko w taki sposób ograniczymy niepożądane zdarzenia oraz osobiste dramaty.

Pamiętajmy o tym podczas naszej codziennej pracy.

Prezes Krajowej Rady Izby Rolniczych

Wiktor Szmulewicz

REKLAMA

PPHU

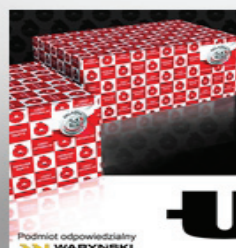
ASPOL

W ofercie :

- Zakupowanie węży hydraulicznych
- Części do ciągników i maszyn rolniczych
- Oleje i smary
- Łożyska

Zapraszamy do odwiedzin sklepu internetowego www.aspol.agro.pl

Świątniki 61
95-200 Pabianice
tel. 782 061 000

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI **URSUS**

URSUS

Polska wieś 2020

Raport o stanie wsi

W siedzibie FDPA 18 czerwca 2020 roku zaprezentowano 11. edycję „Raportu o stanie wsi. Polska wieś 2020”. Systematycznie, co dwa lata od 2000 r., zespół autorów przybliży Czytelnikom zmieniający się obraz wsi i rolnictwa. Mija 20 lat od opublikowania interdyscyplinarnego dzieła Polska wieś 2000. Raport o stanie wsi.

W tegorocznym raporcie Czytelnik może odnaleźć odpowiedź m.in. na pytania: Jakie są trendy demograficzne, ekonomiczne i społeczne na obszarach wiejskich? Co dzieje się na wsi i jak zmienia się sytuacja w naszym rolnictwie? Jak członkostwo w UE zmieniło polską wieś? Jakie są wybory polityczne mieszkańców wsi? Lekturę ułatwia pierwszy rozdział napisany przez pomysłodawcę i wieloletniego redaktora Raportu, prof. Jerzego Wilkina, będący znakomitym wprowadzeniem do treści całości opracowania i jej swoistą syntezą. W kolejnych rozdziałach raportu „Polska wieś 2020” specjaliści różnych dyscyplin nauk społecznych, prezentują najważniejsze zjawiska zachodzące na obszarach wiejskich w Polsce. W tegorocznym raporcie problematyce dotyczącej poziomu życia, zróżnicowania dochodów i zakresu ubóstwa na wsi poświęciliśmy dużo uwagi i dwa odrębne rozdziały.

Najważniejsze wnioski sformułowane na podstawie bogatego materiału analitycznego prezentowanego w raporcie.

1. Uwzględniając cały okres transformacji systemowej, na wsi przybyło 4,9% mieszkańców. Według danych bieżącej statystyki ludności w latach 1989-2018 liczba ludności wiejskiej wzrosła z 14 623 tys. do 15 344 tys. przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w kraju z 38 038 tys. do 38 411 tys.

2. Obszary wiejskie są silnie zróżnicowane przestrzennie. Aby przedstawić rzeczywistą głębokość tych różnicowań, autorzy rozdziału o ludności wiejskiej, uwzględniają także najniższy poziom agregacji jednostek obszarowych - gminnego układu lokalnego.

3. Tendencja zmian liczby ludności wiejskiej przebiega jednak z odmienną dynamiką w poszczególnych regionach kraju. Różnice regionalne podporządkowane są dwóm wyróżniającym je kryteriom, z których jedno ma charakter historyczny, drugie wiąże się z położeniem względem miast wojewódzkich i wyznaczają je continuum centrum-peryferie.

4. Migracyjny przyrost obejmuje zaledwie 1/3 gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w Polsce; są to przede wszystkim strefy podmiejskie wokół dużych miast, w większości obecnych i byłych miast wojewódzkich. Zwraca jednak uwagę fakt, że 66% gmin to obszary zmniejszające zaludnienie w wyniku przepływów migracyjnych. Ogólnie w ciągu trzydziestu lat 41% gmin zwiększyło liczbę mieszkańców wsi, natomiast ubytek zanotowało aż 53% gmin.

5. Ludność żyjąca na terenach wiejskich i miejskich upodobniła się, pod względem współczynników dzietności. Na rzeczywiste zmiany liczby ludności wiejskiej wpływa głównie dodatnie saldo migracji, które nie tylko od 2000 r. jest dodatnie dla obszarów wiejskich, ale od 2002 r. jest nominalnie wyższe niż wielkość przyrostu naturalnego.

6. Jak piszą prof. Monika Stanny i dr Paweł Strzelecki: Nadszedł proces ubytku naturalnego ludności na wsi pogłębi starzenie się populacji Polski. Jerzy Wilkin podkreśla:

Postępuje, sygnalizowany już od wielu lat, proces starzenia się ludności wsi, podobnie zresztą jak całej ludności kraju. Proces ten przebiega jednak na wsi szybciej niż w mieście. Osoby w wieku poprodukcyjnym to już prawie 25% mieszkańców wsi. Starzenie się ludności wsi jest najbardziej widoczne na obszarach peryferyjnych; w województwie podlaskim i lubelskim oraz na obrzeżach województw: mazowieckiego, świętokrzyskiego i łódzkiego.

7. Oczekiwana długość trwania życia w Polsce w ostatnich latach uległa stabilizacji zarówno na wsi jak i na terenach miejskich. W przypadku mężczyzn na wsi przeciętne trwanie życia w momencie urodzin w 2018 r. to 73,2 roku, a kobiet 81,6. Przeciętna długość trwania życia, która wyraźnie powiększyła się od 1990 r., uległa zahamowaniu w 2015 r. i zmniejsza się. Ta tendencja dotyczy zarówno wsi, jak i miasta.

8. Od drugiej wojny światowej saldo migracji zagranicznych utrzymywało się na poziomie ujemnym, ale od 2016 r. przez kolejne dwa lata osiedla się w Polsce więcej imigrantów, niż z niej emigruje. W 2018 r. także wieś zanotowała dodatnie saldo na poziomie 1,4 tys. Jest to efekt napływu imigrantów ze Wschodu, głównie Ukraińców i Białorusinów

9. Na wsi 1/5 aktywnych zawodowo pracuje w rolnictwie. Większość pracujących mieszkańców wsi znajduje zatrudnienie poza rolnictwem. Między 2016 a 2018 r. na obszarach wiejskich rosła liczba i znaczenie na rynku pracy osób nie związanych z rolnictwem. Pod względem aktywności zawodowej oraz struktury sektorowej zatrudnienia ludność na terenach wiejskich upodabnia się stopniowo do ludności w miastach.

10. Różnice między miastem a wsią się zacieśniają i coraz rzadziej miejsce zamieszkania jest podstawą podziałów społecznych. Zmienia się sposób społecznego i medialnego dyskursu o rolnikach i mieszkańcach wsi. Widać w nim stopniowe dowartościowywanie tych grup ludności, także pod wpływem ich udanej adaptacji do warunków, jakie stworzyło członkostwo Polski w UE. Dr Fedyszak-Radziejowska ujęła to następująco: „Kiedy w 2004 r. Polska została członkiem UE, a polscy rolnicy i mieszkańcy wsi - beneficjentami unijnej polityki rolnej i programów rozwoju obszarów wiejskich, okazało się, że potrafią z nich korzystać równie umiejętnie i racjonalnie jak inni unijni rolnicy. Dzisiaj «linia oddzielająca wieś od miasta» okazała się «stereotypem z przeszłości». Rośnie atrakcyjność wsi jako miejsca zamieszkania i - coraz częściej - pracy, a rolnicy awansowali w hierarchii prestiżu społecznego.

11. Jak pisze dr Barbara Fedyszak-Radziejowska: „Płatności bezpośrednie, programy rozwoju obszarów wiejskich, podobnie jak pozostałe instrumenty polityki rolnej UE są akceptowanymi w społeczeństwie instrumentami wspierania produkcji rolnej, a bezpieczeństwo żywnościowe kraju jest niekwestionowaną wartością.”

12. Około 60% mieszkańców wsi korzysta z internetu. Jest to ciągle znacznie mniej niż w przypadku mieszkańców dużych miast (85%), ale np. rolnicy prawie równie często (73%) korzystają z internetu jak robotnicy wykwalifikowani (75%).

13. Jak piszą prof. Agnieszka Baer-Nawrocka i prof. Walenty Poczta rolnictwo nadal absorbuje w naszym kraju stosunkowo duże zasoby siły roboczej, wynoszące około 15% ogółu zatrudnionych. Jest to jeden z najwyższych wskaźników zatrudnienia w rolnictwie w UE-28. „Polska znajduje się w początkowej fazie przekształceń strukturalnych w której likwidowane są bardzo małe i małe gospodarstwa. W wyniku tego procesu uwalniane są stosunkowo niewielkie zasoby ziemi, dodatkowo ze względu na położenie często nieatrakcyjne dla istniejących gospodarstw.”

14. Rozdrobniona struktura agrarna, duża liczba niewielkich gospodarstw to problem całego kraju, ale jego nasilenie następuje w południowo-wschodniej części Polski. Przeważająca część gospodarstw najmniejszych nie inwestuje od wielu lat w środki trwałe, rezygnuje z produkcji zwierzęcej i z użytkowania ziemi najłabszej rolniczo, a tym samym znajduje się w różnym stadium upadku, zaś ziemia jest porzucana lub tylko częściowo wykorzystywana.

15. Jak pisze dr Andrzej Hałasiewicz: „Chociaż statystycznie mamy około 1,3 mln gospodarstw rolnych zarejestrowanych w systemie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, czyli pobierających płatności bezpośrednie, to liczba rzeczywistych gospodarstw towarowych jest kilkakrotnie mniejsza. Jedną z najpowszechniejszych strategii radzenia sobie właścicieli niewielkich i średnich gospodarstw jest nieformalne wydzierżawianie gruntów stosunkowo nielicznym aktywnym rolnikom. Wynagrodzeniem dla właściciela są płatności obszarowe WPR, a tam, gdzie popyt na ziemię rolniczą jest bardzo duży, dochodzą jeszcze dodatkowe opłaty wnoszone przez użytkowników. Proceder ten jest bardzo powszechny, ale jednocześnie wszyscy udają, że go nie ma.”

16. W wielu wsiach np. na trzydzieści zarejestrowanych gospodarstw trzy-cztery to gospodarstwa aktywne, pozostałe funkcjonują w opisanym pokrótce systemie nieformalnej dzierżawy. Można szacować, że mamy około 150-170 tys. prawdziwych, aktywnych i rozwojowych gospodarstw rolnych. Jeśli ten szacunek jest trafny, oznaczałoby to, że średnie gospodarstwo uprawia 70-80 ha.

17. W odniesieniu do całego kraju na koniec listopada 2019 r. skumulowane saldo rozliczeń w ujęciu kasowym (wpływy rejestrowane na rachunku NBP) między budżetem Polski a budżetem UE wyniosło ponad 116 mld euro. W przeliczeniu na mieszkańca Polski daje nam to około 4 500 euro (około 18 000 zł) na osobę w latach 2004-2019. Jak pokazuje dr Iwona Nurzyńska, „Polska pozostaje największym beneficjentem netto budżetu unijnego w ujęciu

bezwzględny" i jest „jednym z największych beneficjentów budżetu unijnego w ramach wspólnej polityki rolnej”.

18. Integracja polskiej gospodarki z JRE otworzyła rynek europejski także na produkty polskiego sektora rolno-spożywczego, co potwierdza sześciokrotny wzrost eksportu rolno-spożywczego w tym okresie oraz ponad 10-krotny wzrost dodatniego salda obrotów handlowych. Wartość eksportu rolno-spożywczego stanowi 13% całkowitego eksportu Polski.

19. W ostatnich kilku latach niepokojącym zjawiskiem jest wolne tempo realizacji działań przewidzianych w PROW. Może to być uznane, jako przejaw pogorszenia się jakości i sprawności systemu instytucjonalnego obsługi programów unijnych w naszym kraju.

20. Rozczarowuje także bardzo niskie zainteresowanie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi ważnymi z punktu widzenia innowacyjności polskiego rolnictwa działaniami, jakimi są Transfer Wiedzy i Współpraca. Podobnie ma się sytuacja z działaniami, które wpisują się w priorytet przeciwdziałania zmianom klimatycznym (zalesienia).

21. Barbara Chmielewska i prof. Józef Zegar „Poziom życia na wsi, ogólnie biorąc, jest niższy niż w mieście. Występuje w tym zakresie dysparytet. Dotyczy głównie dochodów, ale też infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i mieszkaniowej, a także dostępu do usług i nowoczesnych technologii”. Badacze ci potwierdzają „spadek absolutnego i relatywnego znaczenia dochodów rolniczych w ogólnym wolumenie dochodów ludności wiejskiej:” W budżetach rodzin wiejskich rośnie znaczenie dochodu z pracy najemnej i pracy na własny rachunek poza rolnictwem.

22. Dochody ludności mieszkającej na terenach wiejskich rosną szybciej aniżeli w mieście. W okresie po akcesji (2004-2018) dochód rozporządzalny na 1 osobę na wsi zwiększył się o 158%, a w mieście o 119%, przy czym także w ostatnich latach (2015-2018) wskaźnik wzrostu w przypadku wsi wyniósł 30%, a w przypadku miast 19% - z większym wzrostem w największych miastach (29%), a znacznie mniejszym w małych (19%).

23. Można stwierdzić, że po akcesji polscy rolnicy zmniejszyli nieco dystans do rolników UE-15 w zakresie opłaty pracy (dochodu przedsiębiorcy) dzięki szybszemu wzrostowi wydajności pracy (efekt wzrostu produkcji) i transferom do rolnictwa w ramach WPR.

24. Sławomir Kalinowski analizując problem ubóstwa na wsi pisze: „gdy w 2005 roku niemal co piąty Polak był zagrożony ubóstwem, to w 2018 r. odsetek ten spadł o ponad % - z 20,5 do 14,8%. Również mieszkańcy wsi mogą czuć satysfakcję z przystąpienia Polski do UE, bowiem wskaźnik ubóstwa spadł z 27,2 do 21,2%. Autor ten podkreśla również, że ubóstwo wiejskie i miejskie mają inny charakter.

25. Zróżnicowanie dochodów wśród ludności wiejskiej mierzone wskaźnikiem Giniego jest większe niż analogiczny współczynnik dla miast. Potwierdza to większe zróżnicowanie dochodów w tej grupie niż wśród społeczeństwa miejskiego. Jak wynika z badań, wskaźnik ten dla miast kształtuje się na poziomie 0,283, a dla ludności wiejskiej 0,300. Na obszarach peryferyjnych, oddalonych od aglomeracji miejskich sytuacja jest gorsza, co wiąże się z innym typem zarobkowania, a bliżej miast stopa ubóstwa spada, zmienia się też charakter i źródło otrzymywanego wynagrodzenia.

26. Pod względem niemal wszystkich wskaźników ubóstwa sytuacja ludności wiejskiej jest gorsza niż ogółem w kraju czy w porównaniu z mieszkańcami miast.

27. Jerzy Bartkowski analizuje rolę wyborów podejmowanych przez mieszkańców wsi dla kształtowania sceny politycznej w całym kraju. Silna polaryzacja polskiego społeczeństwa i bliski równowagi stosunek sił grupy rządzącej i opozycji, nadały strategiczne znaczenie wyborcy wiejskie-

POLSKA WIEŚ 2020

RAPORT O STANIE WSI

Foundation for the Development
of Polish Agriculture
Fundacja na rzecz Rozwoju
Polskiego Rolnictwa

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR

mu. Bez jego silnego i zdecydowanego poparcia dla PiS aktualny układ polityczny nie byłby w stanie trwać.

28. Władze lokalne w miastach i gminach są zazwyczaj o wiele lepiej oceniane niż władze lokalne wyższych szczebli, a także rząd. Badania przeprowadzone przed wyborami wskazywały na pozytywną ocenę władz lokalnych przez 73% ogółu badanych.

29. Analiza preferencji pokazuje, że wyborcy przenoszą swoje preferencje ogólne na wszystkie wybory, także lokalne. Niekiedy prowadzi to do paradoksu, że partia ograniczająca samorządność lokalną uzyskuje wysokie wyniki w wyborach samorządowych.

30. Bez transferów socjalnych zdobycie władzy i utrzymanie wysokiej pozycji przez PiS nigdy by nie nastąpiło. Niemniej sprowadzanie tego tylko do korzyści materialnych wyborców byłoby niewłaściwe.

31. Dr Andrzej Hałasiewicz poszukuje odpowiedzi na pytanie: czy nowe technologie komunikacyjne, internet, cyfryzacja to szansa na renesans wiejskości w nowej formie, czy też nie ma sposobu na zatrzymanie procesów depopulacji wsi i dalsza urbanizacja to tylko kwestia czasu? Jedną z odpowiedzi jest koncepcja Smart Villages - W inteligentnych wioskach tradycyjne i nowe sieci oraz usługi są wzbogacane za pomocą technologii cyfrowych, telekomunikacyjnych, innowacji i lepszego wykorzystania wiedzy, z korzyścią dla mieszkańców i przedsiębiorstw.

32. Podejście, obejmujące szeroką i elastyczną koncepcję Smart Villages jest szansą na spowolnienie trendów depopulacyjnych, w wielu zaś obszarach nawet na ich zatrzymanie czy wręcz odwrócenie. Nowe możliwo-

ści techniczne w połączeniu z innowacjami społecznymi dają szansę na przerwanie błędnego koła wzajemnie napędzających się procesów depopulacji i zaniku usług wynikającego ze zmniejszonego popytu na nie, jak i z rosnących kosztów ich dostarczenia. Współczesne technologie komunikacyjne zmieniają i przeddefiniują tę sytuację. Ułatwiają dostęp do wielu usług i zasobów oraz zmniejszają koszty ich świadczenia. Smart Villages to szansa dla nowej wiejskości, która w przyspieszonym tempie tworzy się na naszych oczach.

33. Smart technologie odgrywają coraz ważniejszą rolę we współczesnym rolnictwie i ich znaczenie systematycznie rośnie, a to oznacza potrzebę inwestowania w produkcję rolną. Niezwykle pilnym i jednym z najważniejszych zadań Ministerstwa Rolnictwa jest wypracowanie modelu dzierżawy, który tę sytuację zmieni, odblokuje obrót ziemią rolniczą i przywróci dzierżawom pierwotny, stabilny kształt dający perspektywę rozwoju i bezpieczeństwo inwestycji w ziemię.

34. Życie dopisuje nowy rozdział do przemian organizacji form życia społecznego. Pandemia koronawirusa COVID-201916 przyspiesza wiele procesów, które paradoksalnie mogą korzystnie wpłynąć na dynamikę przemian na wsi.

Zespół autorów: Agnieszka Baer-Nawrocka, Jerzy Bartkowski, Barbara Chmielewska, Barbara Fedyszak-Radziejowska, Andrzej Hałasiewicz, Sławomir Kalinowski, Iwona Murzyńska, Walenty Poczta, Monika Stanny, Paweł Strzelecki, Jerzy Wilkin, Józef Stanisław Zegar.
Recenzent naukowy: prof. dr hab. Marek Kłodziński

Raport do pobrania na stronie: www.fdpa.org.pl

Źródło: www.fdpa.org.pl

Jagoda na ziemi, jagoda na słomie

Truskawka to przykład rośliny sadowniczej, której dojrzałe owoce leżą na ziemi. W językach anglosaskich znalazło to odzwierciedlenie w nazwie gatunku. Po niemiecku truskawka nazywa się Erdbeere (jagoda na ziemi), po angielsku – Strawberry (jagoda na słomie).

Truskawka wywodzi się od poziomki i jest gatunkiem stosunkowo młodym. Powstała w Europie prawdopodobnie około 1750 w jednym z holenderskich ogrodów botanicznych w pobliżu Amsterdamu wyniku przypadkowego skrzyżowania poziomki wirginijskiej i poziomki chilijskiej. Owoce „nowej” rośliny smakiem przypominały owoce ananasa i nazwano je truskawką ananasową. To właśnie ten mieszańiec dał początek uprawianym do dzisiaj odmianom truskawki.

Dobrze dobrana odmiana do określonych warunków środowiska umożliwiła uzyskanie dużego plonu owoców wysokiej jakości a to ma znaczenie dla opłacalności uprawy. Odmiany truskawek najlepiej rosną i owocują w tych warunkach, w których je wyhodowano. Najbar-

ziej znaną odmianą w Polsce jest Senga Sengana. Odmianę tę wyhodowano w okolicach Berlina i dzięki zbliżonym warunkom glebowo-klimatycznym jest uprawiana w naszym kraju na dużą skalę. Odmiana ta jednak nigdy nie była uprawiana powszechnie poza krajami Europy Środkowo-Północnej. Na południu Europy i w USA zawsze była odmianą o dużo mniej wartościową, plonowała tam dość słabo i wytwarzała drobne i miękkie owoce w przeciwieństwie do odmian wyhodowanych lokalnie. Podobnie zachowują się odmiany amerykańskie w Europie ich rośliny rosną tutaj silnie, ale plonują słabo. Zimą często przemarzają oraz są wrażliwe na choroby systemu korzeniowego.

W latach 2014-2020 do Krajowego Rejestru wpisano 10 nowych odmian truskawki. Grandarosa, Granat, Panvik i Pink Rosa, odmiany te wyhodowano w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach. Odmianę Malwina wyhodował Peter Stoppel Deutsche Saatgutgesellschaft mbH DSG Berlin. Odmianę Niva Amarant Niwa wyhodo-

wała Hodowla Roślin Jagodowych sp. z o.o. Odmiany Flair, Rumba i Sonata zostały wyhodowane w Holandii przez Fresh Forward Holding B.V. Twórcą odmiany Magdusia jest hodowca Marian Lisowski ze Świerkłańca

Krajowy Rejestr jest urzędowym wykazem odmian roślin rolniczych, warzywnych i sadowniczych, których materiał siewny/szkółkarski może być wytwarzany i może znajdować się w obrocie w Polsce, jak i na obszarze Unii Europejskiej, przy czym w przypadku odmian roślin rolniczych i warzywnych, po ich wpisaniu do Wspólnotowego Katalogu. Do Krajowego Rejestru wpisanych jest 41 odmian truskawek. Odmiana wpisana do KR musi spełniać wymagania odrębności, wyrównania i trwałości (OWT).

CHARAKTERYSTYKA ODMIAN

Grandarosa: to odmiana wczesna o dużych i bardzo smacznych owocach. Owoce ma duże, pomarańczowoczerwone o stożkowatym kształcie, równomiernie wybarwione, z dużym połyskiem. Owoce smaczne

bardzo aromatyczne i jędrne. Odmiana bardzo dobrze znosi transport na duże odległości i może być przechowywana dość długo, nawet w warunkach pokojowych.

Odporność: odmiana mało podatna na szarą pleśń i mączniaka prawdziwego. Rośliny odporne na białą plamistość liści mączniaka prawdziwego, umiarkowanie podatne na czerwoną plamistość i wertycylozę. Wytrzymała na przemarzanie.

Granat: to odmiana późna o smacznych i dużych owocach. Dobrze plonuje w warunkach polskich. Owoce są stożkowate, pomarańczowoczerwone, o nieco jaśniejszym wierzchołku, o umiarkowanie silnym połysku, jędrne, o lekko zagłębionych orzeszkach. Miąższ owoców jest jasnoczerwony, umiarkowanie aromatyczny i smaczny. Kielich dość trudno oddziela się od owocu.

Odporność: odmiana dość odporna na szarą pleśń i mączniaka prawdziwego. Rośliny odporne na białą plamistość liści i umiarkowanie podatne na czerwoną plamistość i wertycylozę. Wytrzymała na przemarzanie.

Malwina: to obecnie najpóźniejsza odmiana. W normalnej uprawie, średni czas zbiorów tej odmiany to około 22 dni po odmianie Elsanta. A uprawie opóźnianej, pod okryciem ze słomy dojrzewa około 34 dni po Elsancie. Owoce ma średnio duże do dużych, o stożkowym kształcie i ciemnoczerwonej barwie. Są twarde ze średnim połyskiem i czerwonym miąższem. Smak zerwanych jasnych owoców jest dobry, a w pełni dojrzałych owoców jest bardzo dobry. Malwina kwitnie pod liśćmi i jest samozapyłająca.

Odporność: odmiana jest dość odporna na szarą pleśń i mączniaka prawdziwego. Jest odporna na białą plamistość liści i umiarkowanie podatna na czerwoną plamistość liści. Ma tolerancję na wertycylozę.

Niva Amaran: to odmiana o średnio późnym terminie dojrzewania. Owoce są duże, o ciemnoczerwonym kolorze i szeroko stożkowatym kształcie, twarde, smaczne. Największe owoce posiadają zazwyczaj dużą komorę powietrzną. Dość odporna na uszkodzenia mechaniczne.

Odporność: odmiana dość odporna na szarą pleśń i mączniaka prawdziwego. Mało podatna na białą i czerwoną plamistość liści. Ma tolerancję na wertycylozę. Odmiana ma podwyższoną wrażliwość na herbicydy.

Pink Rosa: jest odmianą deserową o późnej po-

rze dojrzewania owoców. Owoce ma duże i bardzo duże, szeroko stożkowate i sercowate, bardzo kształtne pomarańczoworóżowe, równomiernie wybarwione, o dość silnym połysku, jędrne i pomarańczowoczerwonym miąższu.

Odporność: odmiana wykazuje małą podatność na białą plamistość liści, mączniaka prawdziwego truskawki oraz wertycylozę, ale są umiarkowanie podatne na czerwoną plamistość liści. Są wytrzymałe na przemarzanie.

Panvik: odmiana późna o dużych i bardzo dużych owocach, o stożkowym kształcie i pomarańczowoczerwonej barwie. Owoce są twarde, równomiernie wybarwione o średnim połysku i jasnoczerwonym miąższu. Owoce smaczne.

Odporność: odmiana dość odporna na szarą pleśń i mączniaka prawdziwego. Rośliny odporne na białą plamistość liści i umiarkowanie podatne na czerwoną plamistość i wertycylozę.

Flair: odmiana bardzo wczesna o średnich i dużych owocach. Owoce mają kształt stożkowy i ciemnoczerwoną barwę oraz jasnoczerwony miąższ. Owoce są twarde, równomiernie wybarwione o średnim połysku i silnie przylegającym kielichu do owocu. Owoce smaczne.

Odporność: dość odporna na szarą pleśń i mączniaka prawdziwego. Odmiana jest dość odporna na białą i czerwoną plamistość liści oraz umiarkowanie podatna na wertycylozę.

Rumba: odmiana bardzo wczesna o dużych owocach. Owoce mają kształt sercowaty i ciemnoczerwoną barwę oraz czerwony miąższ. Owoce są twarde, równomiernie wybarwione o silnym połysku i silnie przylegającym kielichu do owocu. Owoce smaczne.

Odporność: posiada dość dużą odporność na szarą pleśń i mączniaka prawdziwego. Rośliny odporne na białą plamistość liści i umiarkowanie podatne na czerwoną plamistość i wertycylozę.

Sonata: odmiana średnio wczesna, owoce ma średniej wielkości do dużych. Owoce mają kształt sercowaty i ciemnoczerwoną barwę oraz jasnoczerwony miąższ. Owoce są średnio twarde, równomiernie wybarwione o silnym połysku i silnie przylegającym kielichu do owocu. Owoce smaczne. Charakteryzuje się silnym wzrostem, dlatego nie powinna być zbyt gęsto

sadzona. Doskonale przystosowana do polskich warunków klimatycznych, rzadko przemarza

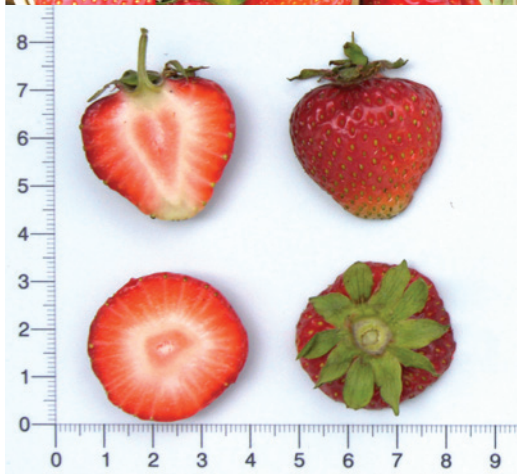
Odporność: dość podatna na mączniaka prawdziwego i szarą pleśń. Z uwagi na podwyższoną wrażliwość na choroby systemu korzeniowego polecana jest do nasadzeń na polach nie zmęczonych uprawą truskawek

Magdusia to odmiana wczesna. Owoce są średniej wielkości, sercowate, czerwone, lekko nierównomiernie wybarwione o średnim połysku, o średniej jędrności i zagłębionych orzeszkach. Miąższ owoców jest czerwony.

Odporność: mało podatna na białą i czerwoną plamistość liści oraz na mączniaka prawdziwego truskawki. Owoce są jednak dość wrażliwe na szarą pleśń. Jest wytrzymała na mróz.

Halina Topór
z-ca Dyrektora SDOO Sulejów,
Zakład Doświadczalny Oceny Odmian
w Masłowicach
Zdjęcia: Aleksandra Siwik

„Hoduj z głową świnie”

Główne tezy wystąpień na targach FERMA 2020

Zagadnienia związane z przyczynami biegunek w początkowej fazie tuczu

Występowanie biegunki u starszych warchlaków i/lub tuczników jest nadal często obserwowane na fermach trzody chlewnej. W odróżnieniu od biegunek prosiąt ssących i odsadzonych, biegunki u starszych zwierząt nie prowadzą zwykle do śmierci zwierzęcia lecz do znacznego spadku jego parametrów produkcyjnych. Niestety dla hodowcy taka sytuacja może być znacznie gorsza w skutkach-droższa niż upadki zwierząt w niższych masach ciała. Z drugiej jednak strony wydaje się, że zachowanie podstawowych zasad „zootechnicznych”, dobrostanu zwierząt, fachowe rozpoznanie i skuteczne leczenie oraz profilaktyka biegunek daje duże szanse na opanowanie i prewencję ewentualnych problemów jelitowych u świń, które były, są i będą.

Z definicji słowa biegunka wynika, że jest to objaw kliniczny danej choroby polegający na zwiększonej częstotliwości wypróżnień lub zwiększonej ilości stolca, wraz ze zmianą jego konsystencji na płynną bądź półpłynną. W praktyce terenowej najczęstszymi jednostkami chorobowymi u starszych świń, w których przebiegu obserwujemy występowanie biegunki, są to: biegunki wywołane przez bakterie z rodziny Enterobacteriaceae (*Escherichia coli*, *Salmonella* spp.), adenomatoza jelitowa, dyzenterię, spirochetozę jelitową.

Escherichia coli jest „królową” najróżniejszych biegunek i zaburzeń układu pokarmowego. Może wywoływać chorobę w każdym przedziale wiekowych, począwszy od osesków a na dorosłych maciorach i knurach kończąc. Pod względem oddziaływania na *E.coli* na organizm oraz przebiegu infekcji rozróżnia się 6 podstawowych szczepów.

Salmonelloza może dotyczyć zwierząt w każdym wieku, jednak najczęściej spotykana jest u warchlaków 10-16 tygodni życia. Forma typowo biegunkowa salmonellozy u świń wywoływana jest przez *Salmonella typhimurium*. Biegunka obserwowana w trakcie salmonellozy jest rezultatem uszkodzenia ściany jelita przez toksyny bakteryjne. Toksyny produkowane przez ten drobnoustrój prowadzą do zapalenia naczyń krwionośnych w obrębie jelit, niedokrwienia oraz obumierania określonych fragmentów ściany je-

lita, przez co czynią jelito niefunkcjonalnym. Głównym źródłem infekcji są zwierzęta przewlekle chore i mechaniczne roznoszenie kału na terenie fermy. Adenomatozę jelitową PPE (Porcine Proliferative Enteritis) lub inaczej nazywaną PIA (Porcine Intestinal Adenomatosis) jest bakteryjną jednostką chorobową wywoływaną przez *Lawsonia intracellularis*. Z dostępnych danych statystycznych wynika, że praktycznie prawie wszystkie stada są dodatnie w testach serologicznych, co świadczy o kontakcie zwierząt z tym drobnoustrojem. Dyzenteria świń wywoływana jest przez bakterię *Brachyspira hyodysenteriae* kształtem przypominającą korkociąg, dlatego taki typ bakterii nazywamy krętkami. Bakteria przeżywa kilka tygodni w zimnym i wilgotnym środowisku chlewni lub np. zbiornikach na gnojowicę czy glebie, natomiast suchym i ciepłym środowisku ginie w ciągu kilku dni. Dyzenteria rozprzestrzeniana jest przez zakażone świnię, jak i przez takie wektory jak gryzonie (myszy mogą być nosicielami dyzenterii nawet kilka miesięcy), ptaki, muchy, psy, koty, czy personel fermy (odzież, buty).

U świń występuje co najmniej 5 różnych gatunków *Brachyspira* zdolnych do zasiedlenia jelita grubego, z czego dwa są patogenne tj. wspomniana wcześniej *Brachyspira hyodysenteriae* oraz *Brachyspira piosicoli*, oraz trzy uważane za niepatogenne dla świń: *B. innocens*, *B. murdochii* oraz *B. intermedia*.

lek. wet. Paweł Wróbel, specjalista chorób trzody chlewnej i rozrodu zwierząt

Żywnienie w tuczu – ekonomia, dobór genetyki i wskaźniki tuczu

Jednym z najczęściej powtarzanych zarzutów wobec branży produkcji trzody chlewnej jest postępujący wzrost pogłowia zwierząt tuczonych oraz redukcja liczby loch stada podstawowego, skutkująca postrzeganiem Polski jako jednej z największych „tuczarni Europy”. Chociaż co do zasady zjawisko to postrzegane jest raczej negatywnie, nie sposób oprzeć się wrażeniu, że na obecnym stopniu rozwoju polskiego rolnictwa ma ono swoje niezaprzeczalne zalety, pozwalając utrzymać w miarę stabilną wartość pogłowia pomimo niskiej konkurencyjności i opłacalności krajowych ferm matecznych. Kolejnym aspektem pozytywnym wydaje się postępująca specjalizacja producentów, pozwalająca na

lepsze dostosowanie standardów produkcji do potrzeb i wymagań rynku wspólnotowego.

Pierwszym elementem stanowiącym klucz do sukcesu produkcyjnego i ekonomicznego jest właściwy dobór materiału genetycznego. Optymalizacja w tym zakresie nie zawsze oznacza to samo co maksymalizacja. Inwestycja w zakup zwierząt o najwyższym potencjale niesie za sobą konieczność zapewnienia im również wysokich standardów obsługi. Jeśli nie jest to w danym momencie możliwe, czasem lepiej pójść w kierunku genetyki mniej wydajnej, ale też mniej wymagającej. Polski rynek tuczu jest wyjątkowo urozmaicony i bogaty w różnego rodzaju rozwiązania genetyczne, więc każdy może znaleźć coś dla siebie. Problem tylko w tym, żeby właściwie wybrać.

Obok genetyki i statusu zdrowotnego kolejnym istotnym elementem decydującym o powodzeniu produkcyjnym jest żywienie. Za optymalny obecnie wariant postępowania uważa się stosowanie normatywnych standardów żywieniowych pochodzących z kraju, z którego pochodzi genetyka zwierząt użytkowanych w produkcji. Różnice pomiędzy standardami bywają marginalne, jak np. pomiędzy normami polskimi a niemieckimi, znaczące, jak np. pomiędzy normami polskimi a francuskimi, a czasem fundamentalne jak np. pomiędzy normami polskimi a holenderskimi czy duńskimi. W pewien sposób odzwierciedlają one różnice potencjału produkcyjnego jakie można zaobserwować pomiędzy świniami różnych genetyk.

Ostatnim, co nie znaczy mniej ważnym, elementem, na który należy zwrócić uwagę są warunki utrzymania. Bez wątpliwości rosnąca popularność systemu bezściołowego związana jest nie tylko z ograniczeniem kosztów utrzymania świń, ale też znaczącą poprawą klimatu pomieszczeń, zdrowotności a tym samym parametrów produkcyjnych zwierząt. Pewnym wyjątkiem od tej reguły jest tucz na głębokiej ściółce, pozwalający uzyskać dobre wyniki, ale jednak dużo kosztowniejszy. System utrzymania na ściółce płytkiej należy w zasadzie uznać za całkowicie pozbawiony jakichkolwiek zalet.

dr inż. Tomasz Schwarz, Zakład Hodowli Trzody Chlewnej i Drobnego Inwentarza, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

Praktyczne sposoby zwalczania PRRS – uwalnianie chlewni, zagrożenia, przykłady z terenu

Wirus PRRS należy do rodziny Arteriviridae. Duża zmienność szczepów od zawsze była znacznym problemem w znalezieniu skutecznych narzędzi do walki z wirusem i ograniczania szerzenia się zakażeń. Na podstawie budowy materiału genetycznego wyróżniono 2 typy wirusa: europejski (EU) oraz północnoamerykański (NA).

Dodatkowo w obrębie każdego z typów stwierdza się w budowie wirusa regionalne różnice na poszczególnych obszarach jego występowania. Cały czas obserwowana jest ponadto zmienność w obrębie szczepów, co w znacznym stopniu ogranicza skuteczność i tak już coraz bardziej udoskonalonych szczepionek przeciwko PRRSV.

Koszty, jakie generuje występowanie choroby w stadach na świecie, określa się w setkach milionów. Dla przykładu: w stadzie liczącym 400 loch koszt szczepienia stada podstawowego i warchlaków oscyluje w granicach 50 tysięcy złotych w roku, nie wliczając w to strat w rozrodzie, zwiększonego występowania innych jednostek chorobowych i idącego za tym wzrostu nakładów na leczenie oraz pogorszenia się wskaźników produkcyjnych.

W obrębie stada podstawowego obserwuje się przede wszystkim problemy w rozrodzie. Inaczej infekcja przebiega w stadzie dotychczas wolnym od wirusa, świeżo zainfekowanych, a inaczej w tzw. stadach zakażonych endemicznie (takich, w których zakażenie utrzymuje się przez dłuższy okres).

PRRS – zespół rozrodczo – oddechowy – jest powszechnie rozprzestrzeniona na całym świecie jednostką chorobową, wywoływana przez wirus określanej jako PRRSV. Szacuje się, że nawet 80% polskich stad może być zainfekowanych PRRSV. Dane te są szacunkowe dlatego, że choroba nie podlega urzędowemu monitoringowi a wiele stad, zwłaszcza mniejszych, nie prowadzi żadnej diagnostyki laboratoryjnej celem określenia zdrowotności stada. Ponadto w związku z dużym udziałem w krajowej produkcji świní tzw. cykli otwartych (produkujących) w oparciu o materiał z zakupu, mamy do czynienia z sytuacją, że dzisiaj chlewnia jest zarażona PRRSV, a np. za 3-4 miesiące, po sprzedaży tuczników i wprowadzeniu zwierząt wolnych od wirusa, byłaby uznana za wolną od zakażenia. W Polsce według obowiązujących przepisów PRRS jest chorobą podlegającą rejestracji. Oznacza to, że krajowe laboratoria diagnostyczne, w przypadku potwierdzenia obecności wirusa w stadzie, zobowiązane są do przekazania takiej informacji właściwemu terytorialnie, względem siedziby danego stada, Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii.

W trakcie prezentacji zostaną podane też przykłady praktycznego zwalczania PRRS na kilku wybranych fermach, które autor przedstawi na podstawie własnych doświadczeń.

lek. wet. Adam Cichowski, specjalista chorób trzody chlewnej

ASF - aktualna sytuacja, problemy ze zwalczaniem, skutki bezpośrednie dla rolników, informacje z terenów zagrożonych, bioasekuracja

Od początku wystąpienia choroby w Polsce czyli od 14 lutego 2014 roku, potwierdzono 213 ognisk ASF u trzody chlewnej oraz 3317 przypadków u dzików (stan na 7 stycznia 2019 roku).

Martwe i odstrzelone dziki, u których wykryto wirusa ASF są znajdowane praktycznie w każdym miesiącu. W przypadku ognisk w całym 2018 roku stwierdzono ich w Polsce 109. Od stycznia do maja było ich zaledwie osiem. Jak co roku wysyp nowych ognisk rozpoczął się w czerwcu. W ciągu trzech letnich miesięcy tj.

Klasyfikacja Stada Oparta Na Sposobie Transmisji Wirusa PRRS

Stado podstawowe	Grupa warchlaków	Transmisja wirusa	Cel podejmowanej interwencji
Dodatnie, niestabilne	Dodatnie, niestabilne	Droga pionowa i pozioma	Stabilizacja stada podstawowego
Dodatnie, stabilne	Dodatnie, niestabilne	Droga pozioma	Stabilizacja populacji warchlaków
Dodatnie, stabilne	Ujemne	Brak	Eliminacja wirusa ze stada podstawowego
Ujemne	Ujemne	Brak	Profilaktyka

Dodatnie: aktualne lub wcześniejsze zakażenie wirusem PRRS. **Ujemne:** niezakażone wirusem PRRS. **Stabilne:** wirus PRRS nie krąży w obrębie poszczególnych grup produkcyjnych ani pomiędzy nimi (np. wśród loch lub też pomiędzy lochami a innymi grupami świní). **Niestabilne:** wirus PRRS krąży w obrębie poszczególnych grup produkcyjnych lub pomiędzy nimi. **Droga pionowa:** szerzenie się wirusa PRRS pomiędzy lochami a warchlakami. **Droga pozioma:** szerzenie się wirusa PRRS wśród loch i warchlaków. Opracowane za Holck and Polson (2003).

od czerwca do końca sierpnia, potwierdzonych zostało niemal 100. Ostatnie ognisko stwierdzono 19 września ubiegłego roku w gospodarstwie utrzymującym cztery świnie położonym w obszarze zagrożenia w gminie Białopole w powiecie chełmskim w województwie lubelskim. Od tego momentu aż do 7 stycznia tego roku nie odnotowano nowych zachorowań na afrykański pomór świní u trzody chlewnej w Polsce.

Bioasekuracja jest głównym sposobem ochrony stada świní przed afrykańskim pomorem świní. W myśl jej zasad nie należy kupować zwierząt niewiadomego pochodzenia, a każdą nową sprowadzoną sztukę trzeba poddawać kwarantannie trwającej minimum 4 tygodnie w budynku oddalonym o przynajmniej 100 metrów od fermy. Nie wolno również karmić trzody chlewnej odpadami kuchennymi. Powinno się zabezpieczyć paszę przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz stosować maty nasączone środkiem dezynfekcyjnym przed wjazdem na teren fermy, a także przed wejściem do pomieszczeń, w których przebywają świnie. Warto również do obsługi zwierząt zakładać oddzielny strój i pozostawiać go w chlewni. Należy też stosować zasadę całe pomieszczenie pełne - całe pomieszczenie puste (cpp-cpp) oraz podzielić fermę na dwie strefy, tzw. czystą i brudną, a w przypadku dużych obiektów także przeprowadzać szkolenia dla pracowników. Przed wejściem na teren fermy lub do budynku, w którym przebywają świnie, należy również umieścić znak o treści „Nieupoważnionym wstęp wzbroniony”. Od 28 lutego 2018 roku na terenie całego kraju zaczęły obowiązywać zasady bioasekuracji. Zgodnie z nimi na hodowców zostały nałożone pewne obowiązki, między innymi prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świní wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestru wejść osób do chlewni czy zabezpieczanie tych budynków przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych. Dostosowanie gospodarstw do wymagań bioasekuracji jest kontrolowane przez inspekcję weterynaryjną.

Według najnowszych doniesień naukowych wirus ASF może być przenoszony również przez muchy. Tematem tym zajęli się naukowcy z Danii. W przeprowadzonym badaniu część świní zarażona wirusem drogą pokarmową jedząc muchy, które przez 60 minut żywiły się krwią skażoną wirusem. Owady te są więc jednym z wektorów szerzenia się patogenu. Jednak, aby doszło do zakażenia, świnia musi połknąć przynajmniej 20 much, które wcześniej wypiły krew chorego

lub padłego w wyniku ASF zwierzęcia. Duńscy naukowcy udowodnili, że owady te mogą rozwlekać chorobę na niewielkie odległości oraz w obrębie jednego stada. Większe zagrożenie stanowią gzy, które mogą przemieszczać się na duże odległości.

Hodowcy trzody chlewnej z terenów, na którym nie wystąpił ASF niemal każdego dnia dowiadują się o nowych przypadkach i ogniskach. Choroba nie dotyka ich bezpośrednio, lecz pośrednio głównie przez konieczność przystosowania swoich gospodarstw do wymagań związanych z bioasekuracją. ASF ma również wpływ na ceny skupu, choć nie jest on decydujący. W dużo trudniejszej sytuacji są hodowcy i producenci, którzy znajdują się na terytorium bezpośredniego występowania afrykańskiego pomoru świní. Z uwagi na liczne zaniedbania oraz opieszałość odpowiednich służb rolnicy m. in. z województwa lubelskiego z miejscowości Parczew, Gęś i Dawidy, organizowali w ubiegłym roku liczne protesty. Hodowcy podkreślają, że niemal każdego dnia muszą się mierzyć z trudnościami wynikającymi z nałożonych na nich przepisów. Jednym z nich jest badanie próbek krwi od świní przeznaczonych na sprzedaż. Jego ważność wynosi 15 dni. Zwracają oni uwagę głównie na brak wypłat odszkodowań i rekompensat za ubite i utylizowane świnie. Ich zdaniem proces pobierania, znakowania i przemieszania próbek do badań laboratoryjnych wymaga zmian. Nie wiedzą oni bowiem kto oraz w jaki sposób przetransportował je do Puław. Nie mają więc pewności czy na pewno pochodzą one od ich zwierząt. Ponadto pobieranie próbek od padłych świní po stwierdzeniu ogniska nie jest praktycznie w ogóle nadzorowane przez odpowiednie służby. Hodowcy z terenów występowania ASF zostają też objęci kilkudziesięciodniowym zakazem sprzedaży tuczników w sytuacji, kiedy ognisko wybuchło od nich nawet w odległości 20 km. W tym czasie wzrasta odsetek upadków, ponieważ poprzerażane tuczniki gniją się w zbyt małych pomieszczeniach. Podkreślają również, że aby ubiegać się o zwrot części kosztów poniesionych na przystosowanie obiektów do zasad bioasekuracji w gospodarstwie musi być utrzymana co najmniej jedna świnia. Tymczasem jest wielu rolników, którzy kupili maty, ogrodzili chlewnie, a służby wybiły im wszystkie zwierzęta lub zabroniły nowych wstawień.

Miroslaw Lewandowski, dr inż. Rafał Leroch, Remigiusz Kryszewski – redakcja „Hoduj z Głową świnie” APRA sp. z o.o.

X OGÓLNOPOLSKI KONKURS PLASTYCZNY DLA DZIECI

„BEZPIECZNIE NA WSI: NIE RYZYKUJESZ, GDY ZWIERZĘTA ZNASZ I SZANUJESZ”

Celem konkursu jest promowanie pozytywnych zachowań związanych z pracą i zabawą dzieci na terenie gospodarstwa rolnego. Tegoroczna edycja miała zwrócić uwagę na sposoby zapobiegania wypadkom i chorobom zawodowym rolników, związanych z obecnością zwierząt w gospodarstwach rolnych.

Głównym organizatorem Konkursu Plastycznego dla Dzieci pt. „Bezpiecznie na wsi: nie ryzykujesz, gdy zwierzęta znasz i szanujesz” w województwie łódzkim był Oddział Regionalny KRUS w Łodzi. Głównymi współorganizatorami i fundatorami nagród były: Okręgowy Inspektorat Pracy w Łodzi, Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach, Łódzki Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Oddział Terenowy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Łodzi oraz Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” Biuro Regionalne w Łodzi. Wśród fundatorów nagród znalazły się również: Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi, Łódzki Urząd Statystyczny oraz Kuratorium Oświaty w Łodzi. Patronat medialny nad konkursem objęły miesięczniki „RADA” i „W NOWEJ ROLI”. Na etapie centralnym konkurs objęty był patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wojewódzka Komisja Konkursowa, w skład której wchodził również przedstawiciel Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” Biura Regionalnego w Łodzi ustaliła, że w wyniku przeprowadzonych eliminacji, wśród rekordowej liczby 3 756 uczniów z 200 szkół podstawowych, laureatami łódzkiego etapu wojewódzkiego zostali:

w I grupie wiekowej (klasy 0 – 3):

- I miejsce zajęła Nikola Lee, uczennica klasy II SP w Lututowie, filia w Niemojewie
- II miejsce zajęła Magdalena Niewiadomska, uczennica klasy I SP w Szadku
- III miejsce zajęła Iga Kruk, uczennica klasy II SP w Łaznowie
- IV miejsce zajęła Zuzanna Pakowska, uczennica klasy II SP nr 4 w Aleksandrowie Łódzkim
- V miejsce zajął Oliwier Michalski, uczeń klasy II SP w Nowym Dworze

Ponadto Komisja ustaliła, że wyróżnienia w I grupie wiekowej otrzymują:

- Zuzanna Rogala z kl. II SSP w Topoli Królewskiej
- Jakub Golan z kl. I SP w Popowie Głowieńskim
- Amelia Liwarska z kl. III SP w Bielawach
- Nina Karbownik z kl. I SP nr 1 w Tomaszowie Maz.
- Hanna Tarka z kl. II SP w Wygietłowie
- Maja Florczak z kl. III SP w Kęszycach

- Hanna Kędziora z kl. I SP w Gomulinie
- Barbara Lorec z kl. III SP w Zadziemiu
- Karolina Smolnik z kl. III SP nr 7 w Zduńskiej Woli
- Wojciech Czyż z kl. II KSP SPSK w Drobnicach

w II grupie wiekowej (klasy 4 – 8):

- I miejsce zajęła Pamela Mularczyk, uczennica klasy VI SP w Przedborzu
- II miejsce zajęła Joanna Strzelczyk, uczennica klasy VI SP w Okalewie
- III miejsce zajęła Zofia Tarka, uczennica klasy VI SP w Wygietłowie
- IV miejsce zajęła Nikola Grzybowska, uczennica kl. VI SP w Krzętowie
- V miejsce zajęła Julia Syguła, uczennica klasy VI SP w Sokolnikach

Ponadto Komisja ustaliła, że wyróżnienia w II grupie wiekowej otrzymują:

- Patrycja Cieślik z kl. VI SP w Krzyżanowie
- Julia Antczak z kl. VII SP w Szewcach Nadolnych
- Adam Śmiechowski z kl. VI SP w Siedlcu
- Ewelina Szymańska z kl. VII SP w Parzęczewie

- Oliwia Kacela z kl. VI SP w Oszkowicach
- Dawid Rozpędek z kl. V SP w Ciężkowicach
- Aleksandra Pietrzak z kl. V SP w Komorowie
- Natalia Łukomska z kl. VIII SP w Stolcu
- Patryk Pawlik z kl. VIII SP w Burzeninie
- Nadia Witusik z kl. VII SP w Wiewiórczynie

Dodatkowo 3 dzieci z naszego województwa zostały wyróżnione w etapie centralnym konkursu (w całym kraju w konkursie brało udział 57 569 uczniów z 4118 szkół podstawowych). III miejsce w drugiej grupie wiekowej na poziomie centralnym zajęła Pamela Mularczyk ze szkoły w Przedborzu. Wyróżnienie Prezesa KRUS otrzymała Nikola Lee ze szkoły filialnej w Niemojewie a nagrodę partnera konkursu otrzymała Magdalena Niewiadomska ze szkoły w Szadku.

W jubileuszowej, X edycji konkursu plastycznego „Bezpiecznie na wsi”, na terenie województwa łódzkiego wykonano rekordową liczbę prac plastycznych. Gratulujemy zwycięzcom i wyróżnionym, dziękujemy dyrekcji szkół oraz nauczycielom i rodzicom za pomoc w tworzeniu prac.

Z uwagi na sytuację epidemiczną, w roku bieżącym nie zorganizowano uroczystej gali podsumowującej etap wojewódzkiego konkursu. Nagrody od współorganizatorów zostały doręczone do laureatów i wyróżnionych na adresy zamieszkania wskazane w zgłoszeniach do konkursu.

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do udziału w przyszłorocznej, jedenastej edycji konkursu!

Zapraszamy do naszego Biura i Oddziałów.
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”
Biuro Regionalne w Łodzi
ul. Swojska 4, 91-342 Łódź
tel. 42 640-69-80
e-mail: lodz@tuw.pl www.tuw.pl

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Jagoda Kamczacka

W ostatnich latach wzrasta zainteresowanie uprawą mało znanych gatunków roślin, takich jak jagoda kamczacka. Badania naukowe wykazały, że jej owoce stanowią dobre źródło związków przeciwutleniających, dzięki czemu mogą odegrać znaczącą rolę w profilaktyce chorób cywilizacyjnych. Ze względu na bogaty skład chemiczny, właściwości antyoksydacyjne oraz działanie prozdrowotne owoce te są doskonałym składnikiem funkcjonalnych produktów żywnościowych.

Pochodzenie

Jagoda kamczacka (*Lonicera caerulea* L. var. *kamtschatica* Sevast.), nazywana również suchodrzewem kamczackim lub wiciokrzewem kamczackim, należy do rodziny przewiertniowatych (*Caprifoliaceae*) i pochodzi z północno-wschodniej Azji. Pierwsza wzmianka o niej pojawia się w literaturze z 1894 roku. Obecnie owoce te są powszechnie uprawiane w Chinach, Rosji i Japonii. Stają się również coraz bardziej popularne w Polsce.

Wygląd

Jagoda kamczacka jest wieloletnim krzewem liściastym pokroju prawie kulistego o wysokości dochodzącej do 1,5 m. Krzewy są łatwe w uprawie i bardzo odporne na mróz, wytrzymują spadki temperatury sięgające nawet do -40°C. Owoce jagody kamczackiej odznaczają się charakterystycznym butelkowatym kształtem oraz fioletowo-granatową barwą z ciemnoniebieskim woskowym nalotem na powierzchni. Mają

soczysty, aromatyczny, kwaśno-słodki miąższ, przypominający w smaku jagodę leśną.

Właściwości i zastosowanie

Owoce jagody kamczackiej zawierają cenne związki bioaktywne, dzięki którym wykazują działanie prozdrowotne, bakteriostatyczne i przeciwzapalne. Przede wszystkim stanowią bogate źródło polifenoli, takich jak antocyjany, flawonoidy oraz kwasy fenolowe. Zawartość tych związków w owocach jest w dużej mierze uzależniona od stopnia ich dojrzałości, odmiany, warunków uprawy i przechowywania. Dodatkowo owoce jagody kamczackiej zawierają składniki mineralne i witaminy, w szczególności fosfor, magnez, wapń oraz witaminę C. Ze względu na właściwości bakteriobójcze i odkażające owoce jagody kamczackiej są stosowane w leczeniu chorób żołądka. Nalewkę i napary sporządzane z liści wykorzystuje się z kolei przy leczeniu schorzeń gardła i oczu. Owoce jagody kamczackiej znajdują swoje zastosowanie również w kuchni. Można spożywać je na surowo, przygotować z nich sok, a także stosować, jako dodatek do różnego rodzaju deserów, sałatek owocowych, pierogów, wypieków i przetworów. Nadają się również do suszenia oraz mrożenia.

Jagoda kamczacka cieszy się coraz większym zainteresowaniem zarówno wśród sadowników, jak i naukowców. Z powodu niskich wymagań klimatycznych i agrotechnicznych jest niezwykle interesującym gatunkiem nadającym się do uprawy zarówno przez amatorów, jak i doświadczonych hodowców. Owoce jagody kamczackiej stanowią cenny element diety człowieka. Dzięki zawartym w nich antyoksydantom, zwłaszcza związkom polifenolowym, mogą odegrać istotną rolę w zapobieganiu współczesnym chorobom cywilizacyjnym, takim jak nowotwory, otyłość, cukrzyca oraz choroby układu krążenia.

KOKTAJL Z JAGODY KAMCZACKIEJ I BANANA

Składniki:

Mleko (krowie lub roślinne) – 1 szklanka (ok. 250 ml)
 banan – 1 szt. (ok. 120 g)
 jagoda kamczacka – 2 garście (ok. 100 g)
 miód – 1 łyżeczka (ok. 12 g)

Przygotowanie: Do naczynia blendera wlać mleko, dodać pokrojonego w plastry banana, jagody i miód. Wszystko dokładnie zblendować.

Źródło: www.akademiadobregosmaku.sggw.pl

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl

„Pomysłowe, przedsiębiorcze i zaangażowane” - takie jesteśmy!

Koło Gospodyń Wiejskich w Kudrowicach w tym roku obchodzi 57-lecie swojej działalności. Założone zostało z inicjatywy zootechnika, pana Ławrynowicza w 1963 roku. W tamtych czasach Koło zajmowało się organizacją kursów kroju i szycia, gotowania, pieczenia. Odbył się nawet pokaz swiniobicia. Ale to nie wszystko...

To był okres, kiedy członkinie chętnie i często wyjeżdżały na wycieczki, pielgrzymki, brały udział w konkursach darcia pierza, przedstawiały uroki za-

gospodarowanych przez siebie ogródków. Zdobywały wyróżnienia w wielu konkursach, na przykład w konkursie „Ludowa plastyka papierowa w województwie łódzkim”, gdzie pani Halina Smolarek zaprezentowała wykonanego własnoręcznie papierowego pająka.

7 lat temu, przez jubileusz 50-lecia przeprowadziła nas ówczesna przewodnicząca KGW w Kudrowicach, pani Aneta Skrzypińska. Na uwagę zasługuje fakt, że wśród znamienitych gości była wtedy nasza 102-letnia mieszkanka Kudrowic pani Zofia Wierzbowska. Teraz przewodniczącą, która czuwa nad poczynaniami Koła jest pani Elżbieta Felcenloben.

Idea kół gospodyń wiejskich przeżywa swój rozkwit, co nas bardzo cieszy. Do naszego Koła przystąpiło wiele młodych, prężnie działających pań, które starają się podtrzymać tradycję i integrować środowisko wiejskie przez organizację różnych wydarzeń kulturalno-rozrywkowych. Na przykład przygotowane przez nas stoły wielkanocne są okazją do zaprezentowania zdolności kulinarnych i artystycznych. Święto pieczonego ziemniaka i ogniska, spotkania wigilijne i wspólne kolędowanie, ostatki oraz wycieczki to czas integracji i dobrej zabawy nie tylko członkiń Koła, ale także ich rodzin oraz mieszkańców Kudrowic i okolicznych miejscowości. Warto podkreślić do-

brą współpracę z Zarządem OSP Kudrowice. Ważne jest dla nas wsparcie strażaków podczas przygotowania i ubierania ołtarza na Boże Ciało, wspólny udział w dożynkach powiatowych czy parafialnych, a przede wszystkim organizacja pikniku rodzinnego, który na stałe wpisał się w kalendarz naszej działalności.

Koło Gospodyń Wiejskich w Kudrowicach cały czas się rozwija, dbamy również by rozwijał się nasz region. Przeprowadzamy szkolenia w zakresie samoobrony, zdrowego żywienia, a także profilaktycznie dbamy o zdrowie fizyczne naszych mieszkank. Staramy się żeby nasza działalność miała szeroki zakres i była ciekawą propozycją do integracji mieszkańców naszej okolicy. Naszymi ostatnimi przedsięwzięciami, których inicjatorką była koleżanka Natalia Mund to: uszycie 3 tysięcy maseczek, które trafiły do mieszkańców okolicznych wsi oraz udział w akcji #GaszynChallenge „Pompujemy dla Wojtusia”. Warto pomagać! „Nowe Życie Pabianic” napisało o nas: „Pomysłowe, przedsiębiorcze i zaangażowane” – takie jesteśmy. Dodałabym jeszcze, że uroczne i niestrudzone!

Elzbieta Felcenloben
Renata Szymczak

